

Nota: “ È ”, “ è ” sono appena percettibili, quasi non si pronuncia; Š “, “š” si leggono “sce di scena”.

INFERNO canto VI in campobassano

Mo torn’a la mēntē chē zē chiurēttē
‘nnant’a lē piērē dē lē ddu’ cainatē,
che dē trištēzza tuttē mē cunfunnēttē,
nuovē turmiēntē e nuovē turmēntatē
mē viēnnē attuornē, cummē mē mōvē;
e cummē mē girē, e cōmē i’ lē guardē.
I’ štēnghē a u tērzē ciérhiē, dē la pioggia
eterna, maledētta, fredda, tošta;
rēgulē e qualità so’ sēmpē lē štēssē.
‘Rānnēna grossa, acqua sporca e nēvē
pē l’aria scura zē rēmēna;
puzza la terra che chēssē rēcēvē.
Cerbērē, fiēra divērza e crudēla,
kē tre gólē cumm’a canē làtra
‘ngopp’a la genta che qua è suvērchiata.
L’uocchiē ruššē te’, la varva ónta e scura:
La panza larga, ógnē longhē a lē zampē;
ràngēchē lē spirētē, scorcia e squarta.
Alluccà lē fa la pioggia cumm’a canē;
da unē all’autē latē zē vòtēnē pē pararzē,
gērānnēsē spissē, povērē puccaturē.
Quannē cē smicciattē Cerbērē, gran diavulē,
a vōcchē apērtē, mustrānnēcē lē zannē,
‘ntēnēa partē du cuorpē che štēssē fērmē.
E la guida me’, allungattē lē manē,
pigliattē la terra, ignēttē lē pōina
e cē lē jēttattē dent’a lē cannarilē arrajatē.
Cumm’a quillē canē arrajatē ca tē vo’ sbranà
e z’acquiētē dopē che u scié datē u muccēchē,
che sulē pē chēssa vo cummattē
‘ccusì zē facēnnē chēllē faccē sporchē
du demoniē Cerbērē, che sturdiscē
l’anēmē chē vulēssēnē èssē sórdē.
Nu’ passavamē ‘ngopp’a l’ombra chē prēsscia
la dura pioggia, e pusavamē lē piērē
‘ngopp’a l’ombrē lórē che parēanē vérē.
Lórē štēanē pē terra tuttē quantē;
cumm’a unē che d’assēttatē z’è auzatē, subbētē
ch’essa cē vēdēttē passà ‘nnantē.
<< O tu chē šié pē quištu ‘mbērnē purtatē>>
mē dicēttē,<< rēcānùscēmē, sē saiē;
tu fuštē primē che i’ murissē>>.
E ijē a issē:<< u magonē che tu tié
forzē tē tira fórē da la mēnta mija,
‘ccusì mē parē che nēn t’avēssē vištē maiē.
Ma dimmē chi šié, che accusì diverzē
luoghē sié missē, e a ‘ccusì fatta péna

(v.27)

(v. 40)

che, autè, è maggè, niént'è cchiù bruttè>>.
E issè a me: << La cità to', ch'è chiena
'e mmirija ccusì che travocca già da u sacchè,
essa mē tēnèttē in vita serena.

Vu' cittadinē mē chiamaštē Ciacco:
pē la dannosa colpa dē la góla,
comē tu vidē, sott'a u chiovèrē mē štanchē.

E i' anēma trišta, nēn so' sulē
ca tuttē chēštē a štéssa pena štémmē,
pē la štéssa colpa>> e cchiù nēn dicèttē.

(v.57)

E i' u rēspunnivē: << Ciacco, l'affannē tuē
mē pésa tantē, che a chiagnèrē mē fa;
ma dimmē, se u saiē, andò vannē
lē cittadinē dē la cità pērduta;
se cacchérunē è giuštē, e dimmē la raggionē
pēcché è assalita da tanta discordia>>.

E issè a me: << dopè na longa 'uèrra
'ncumēnzannē a 'ccidèrzē, e la parta salēvaggē
cacciarà l'auta k'assaiē viulènza.

P'appriēssē cummiénē che chesta càgnē
ent'a tre annē, e che l'auta supēra
kē la forza chēlla che neutralē parē.

Autē tēnarrà pē assaiē tiémpē u putérē
mēttènnē l'auta sotta la presscia
in modē che essa soffra, o che zē rēsènta.

Iùstē so' ddu' e nēn so' sēntutē:
superbia, 'mmiria e avarizia so'
lē tre puzèllē ch'hannē lē cōrē appicciatē>>.

Qua mēttèttē finē u lagrēmuscē suonē.

(v.75).

E i' a issē:<< ancora vogliē che tu mē 'nsgnē,
e che cchiù mē fai riàlē.

Farinata e u Tegghiaio che furēnē tantē dégnē,
Jacopo Rusticucci, Arrigo e u Mosca,
e l'autē che a fa bbénē mēttènnē ingégnē,
dimmē addò štannē, e fa ca i' canòschē,
che u gruossē desideriē mē préma dē sapé
se u cielē l'è dōcē, o u 'mbèrnē u 'ntóssēca>>.

E quillē a me: << Lórē stannē tra l'anēmē cchiù nérē;
diversa colpa sottē l'aggravē a u funnē;
se tantē calē là lē puó vèdé.

Ma quannē tu sarraiē a u dōcē munnē,
tē prégghē dē rēcudarmē all'auta gènta mija;
cchiù nēn tē dichē e cchiù nēn t'arrēsponnē.>>

L'uocchiē dèrittē allora turcèttē bruttē;
mē guardattē nu pochē, e po' vassciàttē u capē;
cadèttē po' cummē all'autē cēcatē.

E la guida mē dicèttē: << cchiù 'nzē sveglia
di qua da u suonē dē l'angelēca tromba
quannē vènnarrà la nemica podestà,
ognunē vèdarrà la trista tromba,
rēpigliannē la carna so' e la fèura,

sëntarrà quillè che eternè rëmbumbattè>>.
'ccusì trapassammè pè la zózza iòzza
dèll'ombrè e dè la pioggia, a passè liéntè,
tuccannè nu pochè la vita dè la vëntura.
Pëcché i' dëcivè << Maestrè, 'stè turmiéntè
crisciarrannè pè lórè dopè la gran sëntènza,
o sarannè dè ménè, o cchiù tuostè?>>
E issè a me: << turnè a la tua scienza,
chè vó' la cosa cchiù perfetta,
cchiù santè u benè, e 'ccusì u dutorè.
Tuttè chésta genta maledèta
veramèntè perfetta mai dëvènta,
cchiù da là che da qua l'aspetta>>.
Nu' gërammè attuornè chella strada,
parlannè assaiè che ijè nèn raccontè,
vènèmmè a u puntè chë rësscégnè,
e qua truvammè a Pluto, u gran nemichè.

. [INFERNO Canto VI° \(ugodugo.it\)](http://ugodugo.it)